

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Miren Karmele Artaetxebarria Bilbao

*Munitibar-
Arbatzegi-
Gerrikaitz,
Bizkaia (1934)*

Aurkibidea

Biografia

Totorika auzoko Larriñazar baserriko alaba. Aita Munitibarrekoa zuen eta ama Uriona auzokoa. Zortzi senidetan zazpigarrena izan zen. Munitibarreko eskolan ibili ostean, Gasteizko kolegio batean eta Bilbon egon zen. Bilbon osaba-izeko batzuen etxean egon zen bizitzen eta hango bizimodura ondo ohitu zela dio. Izan ere, gerora bere adinekekoekin alderatuz nahiko modernoa izan da: prakak gazterik jantzi zituen, gidabaimena atera zuen... Baserriko bizimodua ez zuen oso gogoko eta ezkondu ostean, Gernika-Lumon denda zabaldu zuten eta bertan aritu zen erretiratu artean. Berreño auzoko Astorkira ezkondu zen [Jesus Ituarte](#)gaz. Biek batera eman zizkiguten lehengo bizipenen berri.

Zintak

MUN-014

- **Proiektua:** Munitibarko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2012-10-12
- **Iraupena:** 32 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

MUN-015

- **Proiektua:** Munitibarko ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Goiria Mendiola, Nerea
- **Data:** 2012-10-12
- **Iraupena:** 26 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Elexpuru, Juan Martin

Pasarteak

1. Katagorria, animalia azkarra eta lapurra

- **Erref:** MUN-015/001
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:01:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Basoko animaliak

Laburpena:

Katagorri ("ardillak") ugari ibiltzen da etxe inguruan. Lapurrak ei dira, intxaur guztiak eramaten dituzte. Gozua omen da jateko, baina eurek ez dute sekula jan. Antzina ez ei zen katagorririk.

2. Ogigaztaie (satandera)

- **Erref:** MUN-015/002
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:01:45. **Bukatu:** 00:02:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Basoko animaliak

Laburpena:

Ogigaztaie (satandera) oso gaiztoa da. Bi klase ei daude. Pozoitsua da. Ihes egiten dio gizakiari. Arratoiak harrapatzen dituzte.

3. Erroiak (beleak) eta beste lapur batzuk

- **Erref:** MUN-015/004
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:03:20. **Bukatu:** 00:04:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Erroiak (beleak) dira hemengo lapurrak. Landetxean ezkaratzeko (sukalde) leihotik eramaten dituzte intxaurrak. Baina hanka biko lapurrak (gizakiak) ere badaude, sagarrak, piperrak eta abar osten dituztenak.

4. Perretxikoak, sagarrak, madariak... hartu eta eroan

- **Erref:** MUN-015/006
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:05:30. **Bukatu:** 00:06:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Txanpinoi asko egon zen duela bi urte. Kargu hartu zion Mirenek bere lursailean batzen ari zen gizon bati. Madariak eta sagarrak osten ere harrapatu izan dute jendea.

5. Eskekoak

- **Erref:** MUN-015/007
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 00:06:46. **Bukatu:** 00:07:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:

Lehen eskeko asko ibiltzen zen. "Don Felipe" izenekoari beldur handia zioten. Gero "hungrianak" ibiltzen ziren; Errumaniakoak izango ei ziren. Haiek ere okerrak ziren.

6. "Motxailak", bertako ijitoak

- **Erref:** MUN-015/008
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:07:33. **Bukatu:** 00:10:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Ijitoak zaldi-gurdietan ibiltzen ziren. Asko osten zuten. Behin oiloa harrapatu zieten. Orain ijitoak txatarrero bihurtu dira. Formalak ei dira. "Motxailak" deitzen zaie bertako ijitoei, ijito euskaldunei. Auto zaharra ere motxaila batek erosi zion. "Jittanuak" kanpotik etorritakoak dira.

7. Hemengo behi arraza berezia ijitoek gorde dute

- **Erref:** MUN-015/009
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:10:28. **Bukatu:** 00:11:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Kanpoko jendearekin harremana

Laburpena:

Bertako ijito ezagun batzuk urtero eramaten zituzten behiak Gasteizko feriara. Antzinako behi arraza berezia eurei eskerrak gorde da. Jatorrak ei dira.

8. Karobiak

- **Erref:** MUN-015/011
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:12:23. **Bukatu:** 00:13:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Antzinako lanbideak » Karobiak eta elurzuloak

Laburpena:

Karea egiten zen. Etxetik hurbil dago karobi-zuloa. Etxeko hondakinak karobian erretzen zituzten lehenago. Kareharriz egiten zen karea. Sororako erabiltzen zen. Ona da lurrarentzat.

9. Aranak hazten ziren karobi inguruan

- **Erref:** MUN-015/014
- **Iraupena:** 0:00:38. **Hasi:** 00:16:12. **Bukatu:** 00:16:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendiko bilketak

Laburpena:

Karobiaren bueltan aranak egoten ziren. Gustura jaten zituzten. Patxarana egiteko erabiltzen dira.

10. Freskerak, orduko hozgailuak

- **Erref:** MUN-015/016
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 00:17:09. **Bukatu:** 00:19:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Itsasoa » Arrantza-kanpainak » Antxoa

Laburpena:

Hozgailurik ez zen orduan, baina bai "freskerak" aberatsen etxeetan. Legatzak pare bat egun irauten zuen. Antxoak eta palometak (papardoak) jaten ei ziren gehienbat baserrietan. Oiz mendian baziren neberak (elurzuloak).

11. Peru eta Marixe ipuinen protagonista

- **Erref:** MUN-015/018
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:19:12. **Bukatu:** 00:20:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Txikitan ipuin asko entzundakoa da Miren artoa zuritzen zuten bitartean. Ahaztuta ditu. Peru eta Marixe izaten ziren protagonistak.

12. Abendu-kantak eta Urteberri eta Erregetakoak

- **Erref:** MUN-015/020
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:21:45. **Bukatu:** 00:22:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:

"Abendu katetan" ibilitakoa da Jesus. Ilara biko soinua jotzen zuen. Gari-joteetan-eta jotzen zuen. Abendu kantaren hasiera.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-05-14

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com